

Ржепішевська В.В., к.е.н., доцент
*Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка, м. Полтава*

ОСОБЛИВОСТІ МОНІТОРИНГУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Реформування економіки України, підвищення її ефективності, як показує досвід, можливе лише за умови зростання інвестицій і досягнення рівня конкурентоспроможності власного (внутрішнього) виробництва на основі новітніх високотехнологічних розробок. Це є невід'ємним від необхідності модернізації виробництва, розробки та виробництва інноваційної продукції та впровадження інноваційних технологій, що, в свою чергу, дозволить отримати збалансований, стійкий темп зростання зі збільшенням суми прибутку.

Одним із пріоритетних завдань економічної політики нашої держави залишається стимулювання інвестиційної діяльності, яка тісно пов'язана з оцінкою стану та прогнозуванням розвитку інвестиційного ринку.

У вітчизняній економічній науці домінує точка зору, що інвестиційний ринок (ІР) є складовим елементом фінансового ринку, а в зарубіжній він ототожнюється з фондовим ринком. Таке трактування ІР обумовлює розмиття меж між інвестиційними та спекулятивними фінансовими операціями, хоча саме зростання обсягів останніх частіш за все є причиною створення фінансових пірамід, надування фінансових бульбашок в економіці, збільшення обсягів фінансових інструментів, не забезпечених реальними активами чи майбутніми доходами. Наслідком цього є застосування однакових інструментів державного регулювання та нагляду за розвитком цих ринків, встановлення спільних цільових орієнтирів та стратегій розвитку. У той же час необхідність вирішення специфічних завдань підтримання оптимальних пропорцій фінансового та реального інвестування, а також споживання та інвестування в

діяльності економічних суб'єктів вимагає постійного моніторингу ІР із використанням всіх можливих інструментів і методів.

Інвестиційний ринок слід розуміти як сукупність економічних відносин між продавцями ресурсів та їх покупцями безпосередньо або за участю посередників з приводу акумуляції інвестиційного та/або позикового капіталу та трансформації його у фактор виробництва на основі взаємодії попиту та пропозиції в межах інституційного й правового поля [1].

Інвестиційний ринок України в даний час представлений наступними групами учасників:

- українські підприємства, на виробничій базі яких реалізуються інвестиційні проекти. Вони вкладають свої фінансові кошти і основні фонди в здійснення інвестиційного проекту (будівлі і виробничі приміщення, технологічне устаткування, землю, на якій розташоване підприємство, включаючи вільні ділянки під створення нових виробничих потужностей, кваліфікований персонал);

- інвестори, тобто банки й інші фінансові організації – українські і зарубіжні, що здійснюють кредитування проекту і взаєморозрахунки між його учасниками;

- зарубіжні компанії, що надають технології й устаткування, свої збутові мережі на світовому ринку, управлінський досвід, досвід підготовки та перепідготовки персоналу;

- проектні і будівельні організації, що забезпечують виконання проектних і будівельно-монтажних робіт;

- адміністрація – державна, регіональна, галузева, місцева, що створює певний податковий режим для учасників інвестиційного процесу.

Моніторинг інвестиційного ринку необхідно розглядати як механізм здійснення суб'єктом постійного спостереження макроекономічних факторів розвитку інвестиційного ринку й окремих його сегментів з метою оцінювання інвестиційного клімату та його поточної кон'юнктури.

Стан інвестиційного ринку в цілому та окремих його складових сегментів характеризують такі елементи, як попит, пропозиція, ціна і конкуренція. Їх співвідношення постійно змінюється. Цей загальний стан динаміки інвестиційного ринку є складним економічним явищем, оскільки воно формується під впливом безлічі різноспрямованих внутрішньоринкових та загальноекономічних факторів. У той же час кожному інвестору важливо знати ступінь активності інвестиційного ринку, де він збирається діяти.

Макроекономічне дослідження розвитку інвестиційного ринку є базою подальшої оцінки та прогнозування інвестиційної привабливості регіонів та галузей народного господарства.

Для підвищення обсягу й ефективності інвестиційного ринку України існують два шляхи збільшення інвестицій: по-перше, мобілізація ресурсів в руках держави і зростання державних капіталовкладень; по-друге, залучення у великих масштабах приватних інвестицій (природніший для ринкової економіки), але для них потрібен сприятливий інвестиційний клімат, щоб стимулювати заощадження [2].

Особливістю сучасного розвитку інвестиційного ринку в Україні є необхідність одночасного підвищення рівня життя і розгортання модернізації національного господарства. Це відбуватиметься в умовах масштабного відволікання інвестиційних ресурсів на обслуговування зовнішнього боргу і забезпечення безпеки країни. Модернізація також передбачає збільшення національних інвестиційних витрат на розвиток науки й освіти, соціальної інфраструктури.

Отже, моніторинг інвестиційного ринку надає інформацію щодо стану інвестиційного клімату економіки держави, що дозволяє проаналізувати вплив кожного з факторів, що визначають стан інвестиційного ринку, та прийняти обґрунтоване управлінське рішення щодо коригування інвестиційної політики суб'єкта господарювання.

Список використаних джерел:

1. Кобушко І.М. Стратегія розвитку інвестиційного ринку: теоретичні засади та вітчизняні реалії: монографія / І.М. Кобушко. – Суми: Сумський державний університет, 2012. – 517 с.

2. Кобушко І.М. Інвестиційний ринок України: актуальні тенденції розвитку сегменту фінансових інструментів / І.М. Кобушко // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. – 2011. – № 4 (16). – С. 54–62.